

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Új tanév,
új egyetem,
új évezred elé

Átmeneti és radikális változásokkal teli világunkban „a könyvtárak kezében van az általános műveltség és az egész életünket végigkísérő tanulás kulcsa” (Maureen Pastine, Ref. Librarian, 1995. 51-52. sz. 15. p.). Mivel is hitelesíthetnénk jobban küldetéstudatunkat, mint szolgáltatásaink javításával?!

- Az új tanévet irodalomkutatási lehetőségeink bővítésével köszöntjük: CABI és MEDLINE adatbázisainkat az FSTA (élelmiszer), a Zoological Record (zoológia) és a Biological Abstracts (biológia) egészítik ki. Ezek egy széleskörű konzorcium keretében nem csak állatorvos olvasóink, hanem az új Szent István Egyetem számára is elérhetőek lesznek.
- Teljes szövegű dokumentumaink gyűjteménye új könyvekkel és elektronikus formában elérhető folyóiratokkal gazdagodik.
- Állatorvosi és állattenyésztési Internet források összefoglalóját kínáljuk ügyfeleinknek.

- Reményeink szerint hamarosan beindíthatjuk elektronikus dokumentumcsere szolgáltatásunkat, amely hozzájárul a külföldről kért cikkmásolatok még gyorsabb továbbításához is.
- Felújítjuk a korábban már közreadott Magyar Állatorvosi Bibliográfia CD-változatát.
- Őrizzük az állatorvosi múltat, és bővítjük feltáró kiadványaink sorát.

Jól tudjuk, hogy ezek szerény, de az ezredfordulóra megvalósítható tervek.

Alig egy éve aggodalmunknak adtunk hangot, féltettük nagy múltú közgyűjteményünk önállóságát. Ma már sokkal nagyobb bizalommal foglalkozunk az integráció feladataival.

Az új egyetemnek – szervezési elképzeléseink szerint – könyvtári hálózata lesz, amely

nem veszélyezteti a tagkönyvtárakban kialakult hagyományok és prioritások megőrzését, ugyanakkor erőteljesebb fejlesztés lehetőségét teremti meg. A hálózat három nyilvános könyvtára a mezőgazdasági, a technológiai és közgazdasági, valamint az élelmiszeripari, kertészeti és tájépítési témakörökkel egészíti ki az állatorvosi és zoológiai információk körét, némileg pótolva ezzel a határterületi dokumentumok beszerzése terén évek óta növekvő hiányt. Három – jelenleg még nem nyilvános – kari könyvtár fejlesztésén is munkálkodhat majd a közös tanácsadó testület, amelyek tovább színesítik a könyvtári szolgáltatások választékát.

„Régi-új” könyvtárral nézhetünk az új évezred elé. (Cs. M.)

Természetfotók a könyvtárban

1999. szeptember 15-től az év végéig **Tóth-Almási Péter** V. éves állatorvos hallgató **ausztráliai természetfotói** tekinthetők meg a Központi Könyvtárban.

Az Egyetem és a Könyvtár új telefonszámai

ÁOTE központ: 478-4100
Titkárság: 478-4226
Fax: 478-4227

Olvasóterem: 478-4228
Könyvtárközi kölcsönzés: 478-4259
A mellékállomások számai nem változtak.

Internet források

Országos Állat- egészségügyi Intézet

<<http://sgicenter.oai.hu>>

Új tartalommal és külsővel vár minden érdeklődőt az Országos Állategészségügyi Intézet internetes honlapja.

Elsősorban azoknak ajánljuk, akik az intézet szolgáltatásait veszik igénybe: egyes oldalak a vizsgálatokról és azok díjairól tájékoztatnak.

Az osztályok oldalain a legfőbb feladatokról és a vizsgálati módszerekről, valamint az ott dolgozókról és elérhetőségükről lehet tájékozódni. Az állatorvosok kutatási területe, publikációinak listája mellett lehetőség nyílik cikkek, tanulmányok és kutatási eredmények elhelyezésére is.

Külön oldalakon egységes jegyzékbe foglaltuk az állatorvos-tudomány területén működő három országos jelentőségű intézmény: az Állatorvos-tudományi Egyetem, a Magyar Tudományos Akadémia Állatorvos-tudományi Kutató Intézete és az Országos Állategészségügyi Intézet kurrens folyóiratállományát. A lelőhely és az impact faktorok mellett a kiadványok fellelhető web-oldalainak címeit is elhelyeztük. Intézetünk könyvkatalógusa mellett megtekinthető a CAB által figyelt folyóiratok listája is.

Sokak érdeklődésére tarthat számot az állategészségügyi törvények és rendeletek gyűjteménye. Segítségével gyorsan lehet tájékozódni: részletes, áttekinthető tartalomjegyzékek könnyítik az eligazodást, a Szabályzatot index egészíti ki.

Reméljük, sikerült felkelteni érdeklődésüket. Köszönettel veszünk minden észrevételt és kiegészítést. (A szerkesztőség)

Mérgező növények adat- bázis hálózata

<<http://www.wam.umd.edu/ct/Plants/poisonous.html>>

A Poisonous Plant Databases a világ legnagyobb botanikai, kémiai, toxikológiai intézményeit sorolja fel tartalomjegyzék formájában. A kiválasztott címre kattintva többszintű alkönyvtárba jutunk.

Példaként említhető a The Poisonous Plant Guide <<http://www.ednet.ns.ca/educ/museum/poison/ppguide.html>> adatbázis, melynek három alkönyvtára a leggyakoribb mérgező algák, gombák és magasabb-rendű növények ismérveit, mérgező hatásait foglalja össze.

A fenti rendszerhez csatlakozik a mérgező növények kanadai információs szolgáltatása is <<http://res.agrr.ca/brd/poisonpl/poisworld.html>>, mely a legfontosabb mérgező növények amerikai adatbázisainak elérését teszi lehetővé. Ezek közül a fajszámot tekintve külön említést érdemel a Cornell University <<http://www.ansci.cornell.edu/plants/plants.html>> nyilvántartása. Az adatbázisok egymással is kapcsolatban állnak, azaz egy adatbázist és az ott szereplő kiválasztott növény információs állományát megnyitva lehetőségünk van a kapcsolt adatbázisok megfigyelésének a lekérdezésére is.

Az adatbázisok többségében a növények latin és angol neve, illetve toxinjaik alapján való keresésre van lehetőség. A legtöbb adatbázis nem csak

morfológiai jellemzést, hanem színes képeket is közöl a mérgező növényekről, elősegítve azonosításukat. A növényi toxinok kémiai jellemzését, gyakran szerkezeti képletét, hatását az egyes adatbázisok attól függő részletességgel taglalják, hogy milyen szakterületet képvisel az adatbázis tulajdonosa. (Dr. Horváth Zsuzsanna)

Piaci újdonságok

Exotic Companion Animal Surgeries CD-ROM. Vol. 1.

Az önképzést szolgáló multimédia CD-ROM a klinikai tünetek felismerésétől a posztoperatív teendőig lépésről-lépésre követi az eseteket, ezzel segíti a háziállatok sebészetében már jártas állatorvosokat abban, hogy tudásukat, készségeiket az egzotikus állatok kezelésében is kamatoztassák. A feldolgozott fajok és beavatkozások a következők: vadászgörcény (adrenalectomia, insuloma eltávolítás, splenectomia, urethrotomia); nyúl (ovariohysterectomia, orchietomia, gastrotomia, fogászati beavatkozások); iguának (orchietomia, ovariectomia, ovariohysterectomia, farok amputáció); teknősök (páncéljavítás, fül-tályogok kezelése); madarak (tojásvisszatartás, ingluviotomia, salpingectomia); csincsilla, sün, tengerimalac, törpe sertés (ovariohysterectomia, orchierectomia); egyéb beavatkozások denevéreknél és rágsálóknál.

Lightfoot, T. – Bartlett, L.: *Exotic Companion Animal Surgeries CD-ROM. Vol. 1. Florida, USA: Zoological Education Network, 1999. Ár: 195 \$ + postaköltség*

DIOXIN II. Toxikus hatás élelmiszerekben és takarmányokban

- AYOTTE, P. – CARRIER, G. – DEWAILLY, E.: Health risk assessment for Inuit newborns exposed to dioxin-like compounds through breast feeding. = *Chemosphere*, 1996. 32. 3. 531-542.
- BLUTHGEN, A. – HEESCHEN, W. – RUOFF, U.: Untersuchungen zum Übergang ausgewählter polychlorierter Dibenzo-para-dioxine und -furane (PCDD/F) nach oraler Supplementierung in die Milch laktierender Kühe. = *Milchwissenschaft*, 1995. 50. 9. 508-513.
- BLUTHGEN, A. – RUOFF, U. – UBBEN, E. H.: Polychlorierte Dibenzo-para-dioxine und -furane im Milchfett in der Bundesrepublik Deutschland. = *Kieler Milchwirtschaftliche Forschungsberichte*, 1996. 48. 2. 99-129.
- DAHL, P. et al.: Absorption of polychlorinated biphenyls, dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans by breast-fed infants. = *Chemosphere*, 1995. 30. 12. 2297-2306.
- DEWAILLY, E. et al.: Breast milk contamination by PCDDs, PCDFs and PCBs in Arctic Quebec: a preliminary assessment. = *Chemosphere*, 1992. 25. 7-10. 1245-1249.
- Dioxins in human milk. = *Food Surveillance Information Sheet*, 1996. No. 88. 10 p.
- FROMMBERGER, R.: Belastung des Sauglings mit Dioxinen und Furanen durch Sauglingsnahrung des Handels im Vergleich zur Belastung durch Humanmilch. = *Deutsche Lebensmittel Rundschau*, 1993. 89. 5. 137-142.
- GONZALEZ, M. J. et al.: Levels of PCDDs and PCDFs in human milk from populations in Madrid and Paris. = *Bulletin of Environmental Contamination and Toxicology*, 1996. 56. 2. 197-204.
- HALLIKAINEN, A. – VARTAINEN, T.: Food control surveys of polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans and intake estimates. = *Food Additives and Contaminants*, 1997. 14. 4. 355-366.
- HARRISON, N.: Dioxins and polychlorinated biphenyls in foods and human milk. = *Food Surveillance Information Sheet*, 1997. No. 105. 23 p.
- HULSTER, A. et al.: Transfer of PCDD/PCDF from contaminated soils to food and fodder crop plants. = *Chemosphere*, 1993. 27. 1-3. 439-446.
- ILSEN, A. et al.: Signs of enhanced neuromotor maturation in children due to perinatal load with background levels of dioxins: follow-up until 2 years and 7 months. = *Chemosphere*, 1996. 33. 7. 1317-1326.
- JILG, T. – MULLER, W.: Zum Carry-Over von Polychlorierten Dibenzodioxinen (PCDD) und Dibenzofuranen (PCDF) auf dem Belastungspfad Pflanze-Tier-Milch beim Rind. = *Tierärztliche Umschau*, 1994. 49. 3. 169-172.
- JIMENEZ, B. et al.: Estimated intake of PCDDs, PCDFs and Co-planar PCBs in individuals from Madrid (Spain) eating an average diet. = *Chemosphere*, 1996. 33. 8. 1465-1474.
- KOOPMAN-ESSEBOOM, C. et al.: PCB and dioxin levels in plasma and human milk of 418 Dutch women and their infants. Predictive value of PCB congener levels in maternal plasma for fetal and infant's exposure to PCBs and dioxins. = *Chemosphere*, 1994. 28. 9. 1721-1732.
- LIEM, A. K. D. et al.: Occurrence of dioxins in cow's milk in the vicinity of municipal waste incinerators and a metal reclamation plant in the Netherlands. = *Chemosphere*, 1991. 23. 11-12. 1675-1684.
- MATSUEDA, T. et al.: Toxic evaluation of PCDDs, PCDFs and coplanar PCBs in breast-fed babies of Yusho and healthy mothers. = *Chemosphere*, 1993. 27. 1-3. 187-194.
- McLACHLAN, M. S. et al.: A study of the influence of sewage sludge fertilization on the concentrations of PCDD/F and PCB in soil and milk. = *Environmental Pollution*, 1994. 85. 3. 337-343.
- McLACHLAN, M. S.: Digestive tract absorption of polychlorinated dibenzo-p-dioxins, dibenzofurans, and biphenyls in a nursing infant. = *Toxicology and Applied Pharmacology*, 1993. 123. 1. 68-72.
- PLUM, H. J. et al.: Influence of short-term dietary measures on dioxin concentrations in human milk. = *Environmental Health Perspectives*, 1994. 102. 11. 968-971.
- PLUM, H. J. et al.: Intake and faecal excretion of chlorinated dioxins and dibenzofurans in breast-fed infants at different ages. = *Chemosphere*, 1993. 26. 11. 1947-1952.
- PLUM, H. J. et al.: Levels of PCDDs and PCDFs in human milk: dependence on several parameters and dietary habits. = *Chemosphere*, 1993. 26. 10. 1889-1895.
- PLUM, H. J. et al.: Missing effects of background dioxin exposure on development of breast-fed infants during the first half year of life. = *Chemosphere*, 1996. 33. 7. 1307-1315.
- RYAN, J. J. et al.: Polychlorinated dibenzo-p-dioxins and polychlorinated dibenzofurans in Canadian bleached paperboard milk containers (1988-1989) and their transfer to fluid milk. = *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 1992. 40. 5. 919-923.
- SCHECTER, A. et al.: Congener-specific levels of dioxins and dibenzofurans in US food and estimated daily dioxin toxic equivalent intake. = *Environmental Health Perspectives*, 1994. 102. 11. 962-966.
- SCHOPPE, G. – KUBE-SCHWICKARDI, C.: Eintragungspfade von PCDD/PCDF-Belastungen über landwirtschaftliche Rohstoffe und Futtermittel in die menschliche Nahrungskette. = *Umweltwissenschaften und Schadstoff Forschung*, 1998. 10. 2. 107-108.
- SCHULER, F. – SCHMID, P. – SCHLATTER, C.: Transfer of airborne polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans into dairy milk. = *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 1997. 45. 10. 4162-4167.
- SHANE, B. S. et al.: Toxicological evaluation of milk from lactating dairy cows following consumption of newsprint. = *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 1993. 41. 2. 240-245.
- SULLIVAN, M. J. – CUSTANCE, S. R. – MILLER, C. J.: Infant exposure to dioxin in mother's milk resulting from maternal ingestion of contaminated fish. = *Chemosphere*, 1991. 23. 8-10. 1387-1396.
- TUINSTRAN, L. G. M. T. et al.: Excretion of polychlorinated dibenzo-p-dioxins and -furans in milk of cows fed on dioxins in the dry period. = *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 1992. 40. 10. 1772-1776.
- WELSCH-PAUSCH, K. – McLACHLAN, M. S. – JONES, K. C.: Fate of airborne polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans in an agricultural ecosystem. = *Air-surface exchange of persistent organic pollutants. Environmental Pollution*, 1998. 102. 1. 129-137.

A bibliográfia válogatásában nyújtott szakmai segítségért köszönetet mondunk Dr. Sas Barnabás egyetemi tanárnak és Dr. Székely Körmöczi Péternek.
A fenti cikkekről másolat könyvtárunktól kérhető.
(O. É.)

Új adatbázisok a Központi Könyvtárban

FSTA (Food Science and Technology Abstracts)

Az FSTA a világ első élelmiszertudományi és -technológiai adatbázisa, amely gyors és hatékony hozzáférést biztosít az élelmiszerszektor irodalmához. Az adatbázis kiterjed az élelmiszertudomány, az élelmiszeripari termékek és az élelmiszer-csomagolás valamennyi területére, ötletet adva új termékek kifejlesztéséhez, kutatási programokhoz, piacfelmérésekhez, termelési problémák megoldásához és a nyereség növeléséhez. A teljes adatbázis 1969 óta 550.000 bibliográfiai tételt tartalmaz. Az évi kb. 20.000 tétellel gyarapodó FSTA angol nyelvű összefoglalókkal tartalmazza a világon több mint negyven nyelven megjelent legfontosabb élelmiszertudományi és -technológiai

cikkeket, szabadalmakat, könyveket, konferencia-anyagokat, jelentéseket, joganyagot stb.

Könyvtárunkban az ún. FSTA Current 1990 óta feldolgozott anyagában lehet majd keresni.

Zoological Record on Compact Disc

A Zoological Record a világ állattani irodalmának legteljesebb feldolgozása. 1978 óta összesen 1.230.000 rekordot tartalmaz, évente kb. 70.000 tétellel bővül, ezek 6.500 folyóiratból, valamint évkönyvekből, monográfiákból, könyvekből, konferencia-anyagokból és jelentésekből származnak. Az állattan valamennyi területére (magatartáskutatás, ökológia, evolúció, élőhelyek, táplálkozás, parazitológia, szaporodásbiológia, taxonómia, állatföldrajz) kiterjed. A folyamatosan bővülő teaurusz tematikus, földrajzi, őslénytani és

taxonómiai szakkifejezésekkel támogatja a keresést.

Könyvtárunkban az 1999-es adatbázis áll majd rendelkezésre.

Piaci újdonságok

Meat Hygiene 10th edition

A klasszikus mű új kiadása az egészséges állatok humánus kezelésétől és vágásától a húsfeldolgozáson keresztül az élelmiszerbiztonságig széleskörű nemzetközi kitekintéssel a húshigiéna valamennyi területét átfogja. Nagy hangsúlyt kap benne a mikrobiológia, különös tekintettel az E. colira és a BSE-re. Egyetlen fejezetbe integrálja az ante- és post-mortem vizsgálatokat. A korábbinál bővebben tárgyalja a tenyésztési és az ante-mortem problémákat.

Gracey, J. F. – Collins, D. S. – Huey, R. J.: Meat Hygiene. 10th edition. London: W. B. Saunders, 1999. Ár: 69.95 £

A Noctua terjesztéséért, és ezen keresztül könyvtári szolgáltatásaink népszerűsítéséért köszönetet mondunk a Magyar Állatorvosi Kamarának.

NOCTUA SIVE NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Kiadja: Állatorvostudományi Egyetem Központi Könyvtára

Felelős kiadó: Cserey Lászlóné dr.

Felelős szerkesztő: Orbán Éva

Szerkesztők: Haralyi Krisztina, Varga Zsolt

Cím: 1078 Budapest, István u. 2.

Tel.: (06-1) 478-4226 (Titkárság), 478-4228 (Olvasószolgálat)

Fax: (06-1) 478-4227

Honlap: <<http://aromo.aszi.sztaki.hu/univet/>>

e-mail: mcserey@ns.univet.hu